

Процена ризика од корупције

Акт који је разматран:

ОДЛУКА О ФИНАНСИРАЊУ И СУФИНАНСИРАЊУ ПРОГРАМА И ПРОЈЕКТА ОД ЈАВНОГ ИНТЕРЕСА У ОБЛАСТИМА ОМЛАДИНСКОГ СЕКТОРА У ГРАДУ БЕОГРАДУ ("Сл. лист града Београда", бр. 10/2016)

Главни закључци:

Одлука уређује спровођење конкурса за финансирање програма у оквиру једне области (омладинска политика). Од времена њеног доношења, измењен је Закон о младима на који се позива, а донети су и нови плански документи на националном нивоу, па је потребно да се ажурира у складу са тим променама.

Поред тога, многа битна питања за смањење могућег ризика од корупције нису обрађена у овом акту (нпр. сукоб интереса у процесу одлучивања) или остављају превелики простор за дискрецију код доношења одлука (нпр. критеријуми који ће бити примењени). Уз то, механизми надзора и транспарентност доношења одлука су недовољни.

Члан 1

Овом одлуком прописују се услови и начин одобравања програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора (у даљем тексту: пројекти) и доделе средстава, изглед и садржина обрасца за конкурисање и документације која се уз предлог пројекта подноси, садржина и изглед извештаја о реализацији пројеката и начин праћења реализације одобрених пројеката.

Члан 2

Распоред и коришћење средстава за пројекте врши се у складу са законом овом одлуком и планом извршења буџета за текућу буџетску годину организационих јединица Градске управе Града Београда надлежних за послове омладине (у даљем тексту: организациона јединица).

Члан 3

Средства за финансирање или суфинансирање програма и пројеката додељују се на основу јавног конкурса (у даљем тексту: конкурс).

Члан 4

Право да конкуришу за доделу средстава за финансирање или суфинансирање пројеката имају удружења младих, удружења за младе и њихови савези, установе, научноистраживачки институти и друга правна лица (у даљем тексту: носиоци програма и пројеката) и то ако испуњавају следеће обавезне услове:

- да има седиште на територији града Београда;
- поседовање референц листе за предлагаче који први пут достављају програме (искуство у реализацији програма, препоруке експерата);
- да је обезбеђено најмање 10% од укупних трошкова пројекта из сопствених средстава или неког другог извора
- да рачун није у блокади.

Обавезна документација коју носиоци програма и пројеката достављају су:

- предлог пројекта са прилозима који се односе на конкретан конкурс;
- пропратно писмо у коме су наведене основне информације о организацији и предложеном пројекту (назив, временско трајање, финансијски износ тражених средстава) потписано од стране лица овлашћеног за заступање организације;

- копија решења о регистрацији, не старијег од шест месеци;

- биографија овлашћеног лица и релевантних лица програмског тима;

- сагласност власника за коришћење простора у/на којем ће се реализовати програм уколико се програм реализује без накнаде у простору чији власник није подносилац пројекта и изјава о партнерству уколико постоји таква врста сарадње (Изјава о партнерству треба бити потписана и достављена уз пријаву за све кључне партнере на пројекту);

Примедба:

Предвиђено је да се средства додељују само субјектима који имају седиште на територији Града, чиме се дискриминишу подносиоци који би реализовали програме на територији Града, а немају седиште у Граду.

Фактори ризика:

Дискриминаторне одредбе.

Повреда интереса на примерено јавном интересу.

Допринос настанку ризика од корупције:

Повећава се могућност да средства из буџета буду додељена организацијама које имају мање квалитетне програме и пројекте, односно кроз које се у мањој мери задовољава јавни интерес на подручју Града, а уједно се олакшава евентуално унапред договорена додела средстава.

Препоруке:

Као једини територијални услов предвидети реализацију пројекта на територији Града.

Члан 5

Текст конкурса се објављује у најмање једном од дневних листова који излазе на територији града Београда, као и на званичној интернет презентацији Града Београда, а саставни део сваког конкурса чини упутство за носиоце пројеката.

Упутством се нарочито одређују:

- 1) циљеви конкурса;
- 2) критеријуми који се односе на конкретан конкурс;
- 3) елементи предлога пројеката и начин њиховог вредновања;

4) рокови и начин пријављивања на конкурс.

Рок за конкурисање не може бити краћи од осам дана од дана објављивања конкурса у дневном листу.

Примедба:

Рок који је постављен у ставу 3. члана 5. је прекидач за припрему пројекта и документације.

У самој одлуци није прописано који ће бити начини пријављивања, већ је остављено да се то уреди за сваки појединачни конкурс.

Фактори ризика:

Неодговарајући рокови

Правне празнине

Допринос настанку ризика од корупције:

Превише кратак рок може довести у предност учеснике конкурса који унапред располажу информацијама о времену када ће конкурс бити расписан и критеријумима који ће бити узети у обзир при доношењу одлука.

Препоруке:

Прописати дужи минимални рок за пријављивање.

Прописати начине пријављивања који ће бити коришћени у самој одлуци.

Члан 6

Носиоци пројеката из члана 4. ове одлуке подносе пријаву за конкурисање, на обрасцу који је саставни део ове одлуке. Пријаве за конкурс за финансирање и суфинансирање програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора (у даљем тексту: пријава).

Пријава се преузима на званичној интернет - презентацији Града Београда.

За тачност и истинитост података наведених у пријави одговорно је лице које је овлашћено да потписује пријаву.

Неблаговремене пријаве се враћају подносиоцу након завршетка конкурса.

Члан 7

Руководилац надлежне организационе јединице (у даљем тексту: руководилац) решењем образује посебну радну групу - Комисију за преглед поднетих предлога пројеката за

финансирање пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора (у даљем тексту: комисија).

Комисија има председника и два члана.

Комисија обавља преглед и вреднује предложене пројекте, у складу са условима и критеријумима наведеним у закону, овој одлуци и конкурс, доставља руководиоцу предлог за одобрење пројекта.

Ради потпунијег сагледавања квалитета предлога пројеката комисија може тражити појашњења предлога пројекта и обавити интервју са подносиоцем пројекта.

Комисија може подносиоцу пројекта чија је пријава оцењена са најмање 60% од максималног броја бодова, предложити корекције предлога пројекта у делу који се односи на средства потребна за реализацију пројекта.

Организациона јединица која конкурс објављује врши стручне и административне послове за рад комисије.

Примедба:

Нису прописани критеријуми за одређивање чланова Комисије.

Овлашћење Комисије да предложи појединим подносиоцима пријаве корекцију предлога у делу који се односи на средства потребна за реализацију није довољно уређено (у којим случајевима ће се користити).

Фактори ризика:

Правне празнине

Допринос настанку ризика од корупције:

Одлука не пружа гаранције да ће чланови Комисије бити довољно стручни да донесу одлуку и да неће бити у сукобу интереса при одлучивању.

Такође, услед нејасних критеријума за примену овлашћења, може настати ситуација у којој се неједнако поступа у ситуацијама које су по својој природи исте или сличне.

Препоруке:

Детаљније уредити услове и поступак избора чланова Комисије.

Прецизирати у којим случајевима Комисија може да се обрати подносиоцима пројеката.

Члан 8

Приликом прегледа и вредновања предложених пројеката комисија утврђује предлоге за одобрење пројекта на ос- нову следећих критеријума:

- 1) законитости и ефикасности коришћења средстава и одрживости ранијих пројеката која се огледа у провери да ли су раније коришћена средства намењена реализацији Националне стратегије за младе ("Службени гласник РС", број 55/08) и ако јесу да ли су испуњене уговорне обавезе;
- 2) капацитета носиоца пројекта, односно искуства у вођењу сличних пројеката;
- 3) релевантности пројекта за остваривање јавног интереса у областима омладинског сектора и његове усклађености са законом, Националном стратегијом за младе и другим стратешким документима из области омладинског сектора;
- 4) међусобне повезаности и усаглашености елемената пројекта која се односи на усклађеност планираних активности с циљевима и очекиваним резултатима и циљном групом, разрађености и изводљивости плана реализације пројекта и остваривости планираних резултата и мерљивости индикатора;
- 5) одрживости резултата и ефеката пројекта која обухвата развојну, институционалну и финансијску одрживост, као и значај промене која се очекује за младе након примене пројекта;
- 6) оправданости предлога буџета и рационалности трошкова у смислу економске оправданости предлога буџета у односу на циљ и пројектне активности, као и процену сразмере предложених трошкова за спровођење пројекта с циљем који се постиже пројектом;
- 7) публициитета који се огледа у начину и степену информисања младих и шире јавности о пројекту;
- 8) реалан финансијски план и однос свих извора финансирања;
- 9) отвореност и доступност активности предвиђених пројектом;
- 10) референце и стручност носиоца пројекта;
- 11) мерљивост односа резултата и уложених средстава.

Критеријуми из става 1. овог члана примењују се алтернативно или кумулативно, у зависности од врсте пројекта, а који су саставни део конкурсне документације.

Примедба:

Предвиђена је провера реализације пројеката из периода који је давно прошао (Стратегија за младе из 2008), а не и оних из скоријег периода.

Трећи критеријум се везује за „Националну стратегију за младе“, а документ под таквим називом више не постоји. Тренутно је на снази Стратегија за младе у Републици Србији за период од 2023. до 2030. године ("Службени гласник РС", број 9 од 8. фебруара 2023.).

У ставу 2. је прописано да се критеријуми примењују „алтернативно или кумулативно“, и то „у зависности од врсте пројекта“.

Фактори ризика:

Неприменљиве одредбе

Дискреционо одлучивање

Допринос настанку ризика од корупције:

Услед тога што Одлука није ажурирана након доношења нових планских докумената део норми није примењив, што угрожава остваривање циљева због којих су утврђени поједини критеријуми.

Одлука оставља превелики простор за дискреционо одлучивање о томе који ће критеријуми бити примењени и на који начин за поједине конкурсе / пројекте.

Препоруке:

Одлуку треба уподобити са променама других аката до којих је дошло од времена доношења.

Треба прецизирати који се критеријуми обавезно примењују или услове под којима ће неки од њих бити примењени за поједине конкурсе.

Члан 9

Комисија по прегледу и вредновању предложених пројеката, утврђује ранг-листу предложених пројеката, која се објављује на званичној интернет презентацији Града Београда.

Подносилац пројекта може поднети приговор на ранг листу предложених пројеката, у року од три радна дана од дана њеног објављивања.

Приговор се подноси писменим путем на адресу надлежне организационе јединице.

О поднетим приговорима одлучује комисија.

Након одлучивања по приговорима, комисија утврђује коначну Ранг листу и предлог одлуке о избору пројеката који се финансирају из буџета Града Београда и висини средстава по одобреном пројекту.

Примедба:

Норма је мањкава зато што не пружа адекватне гаранције подносиоцима пројеката да ће прибавити све потребне информације за упућивање приговора (нпр. право увида у конкурентске пројекте).

Није предвиђена јавност података о одлучивању по приговорима и разлозима због којих су они прихваћени или одбијени.

Фактори ризика:

Недовољна транспарентност органа власти

Недовољни механизми за оспоравање одлука и поступака органа јавне власти

Допринос настанку ризика од корупције:

Постојећа решења не пружају довољно гаранција за ефикасно коришћење јединог правног средства које је предвиђено (приговор).

Такође, недовољна транспарентност онемогућава откривање евентуалног кршења правила од стране комисије.

Препоруке:

Кроз разраду одредбе обезбедити већу делотворност приговора.

Обезбедити јавност података о начину одлучивања Комисије по приговорима.

Члан 10

На основу предлога комисије, руководилац доноси одлуку о избору пројеката који се финансирају из средстава буџета Града Београда и висини средстава по одобреном пројекту.

Члан 11

Средства која се у складу са овом одлуком одобре за реализацију конкретног пројекта могу се користити искључиво за реализацију тог пројекта, у складу са уговором који се закључује између организационе јединице која конкурс спроводи и носиоца пројекта (у даљем тексту: уговор).

Уговором се уређују међусобна права, обавезе и одговорности уговорних страна, а нарочито: назив одобреног пројекта; време реализације пројекта; висина додељених средстава; начин праћења реализације пројекта; обавезе носиоца пројекта у погледу реализације и подношења извештаја о реализацији пројекта.

Одобрени пројекат, са свим прилозима, саставни је део уговора.

Члан 12

Организациона јединица која расписује конкурс на званичној интернет - презентацији Града Београда ставља на увид јавности списак одобрених пројеката, у року од 15 дана од дана доношења Закључка градоначелника града Београда о одобравању финансијских средстава, на основу одлуке о избору пројеката из члана 9. ове одлуке.

Примедба:

Док се објављује списак одобрених пројеката, не објављују се информације о пројектима који нису одобрени и разлозима за то, па је увид јавности у поступање органа власти непотпун.

Фактори ризика:

Недовољна транспарентност органа јавне власти

Допринос настанку ризика од корупције:

Јавност нема потпун увид у информације на основу којих би могла да закључи да ли је донета одлука која на најбољи начин одражава јавни интерес у датој области. То последично пружа прилику да се лакше прикрије да је донета одлука која није у складу са најбољим јавним интересом.

Препоруке:

Повећати број информација о процесу одлучивања који ће бити доступан јавности.

Члан 13

Носилац одобреног пројекта дужан је да по завршетку пројекта достави завршни извештај о реализацији пројекта и утрошку средстава у року од 15 дана од његовог завршетка као и од истека периодичних рокова уколико су такви рокови предвиђени уговором.

Завршни извештај о реализацији пројекта и утрошку средстава садржи табеларни приказ утрошених средстава за реализацију пројекта и наративно образложење утрошених средстава за реализацију пројекта.

Подаци о реализацији одобрених програма и пројеката објављују се на званичној интернет презентацији града Београда, у року од три дана од дана достављања завршног извештаја о реализацији пројекта и утрошку средстава.

Примедба:

Садржина завршног извештаја је прописана тако да покрива превасходно финансијске аспекте, али не и учинак пројекта, односно остваривање јавног интереса због којег је одобрено финансирање.

Фактори ризика:

Правне празнине

Непотпуни основи за настанак одговорности

Допринос настанку ризика од корупције:

Услед мањкавости правила о извештавању постоји опасност да финансирани пројекат не оствари планиране циљеве, а да средства буду утрошена и да то остане непримеђено.

Препоруке:

Треба допунити одредбе о извештавању, како би се створио основ за одговорност у случају битних и неоправданих одступања, али и ради делотворнијег праћења учинка финансирања од стране Града .

Члан 14

Организациона јединица прати спровођење и реализацију одобрених пројеката на основу: достављених извештаја и непосредног увида у реализацију одобреног пројекта, као и непосредним контактом са корисницима одобрених пројеката.

Носилац пројекта дужан је да у току реализације омогући организационој јединици која расписује конкурс праћење спровођења пројекта, присуство при реализацији активности, као и увид у целокупну документацију.

Носилац пројекта дужан је да благовремено обавести организациону јединицу која спроводи конкурс о времену и месту реализације активности на пројекту.

Организациона јединица која расписује конкурс обезбеђује услове за праћење спровођења и реализације одобрених пројеката.

Примедба:

Одредбе става 1. и 4. су конфузне.

Прописана су овлашћења, али не и обавезе за праћење спровођења пројекта.

Фактори ризика:

Непрецизне формулације

Успостављање права уместо обавезе

Допринос настанку ризика од корупције:

Одредба не пружа гаранције да ће организациона јединица заиста пратити спровођење пројеката који су финансирани.

Услед конфузије у коришћењу термина може се јавити као спорно питање да ли су обезбеђени услови за праћење спровођења пројеката.

Препоруке:

Прецизирати одредбе и прописати у којим случајевима и којом динамиком Организациона јединица треба да се користи појединим овлашћењима из овог члана.

Члан 15

Градске општине на територији града Београда, уколико су обезбедиле потребна финансијска средства, могу прописати услове и начин одобравања програма и пројеката од јавног интереса у областима омладинског сектора и доделе средстава, који се реализују на подручју градске општине.

Члан 16

Ова одлука ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном листу Града Београда".

Напомена: Одлука садржи и прилоге који нису посебно анализирани.